

Jonas Carl Linnerhielms verk
BREF UNDER SENARE RESOR I SVERIGE
som utgavs i Stockholm 1816

Smedjebacken den 11 Jum'í 1807.

Från en väl belägen och mer än vanligt både väl bebyggd och väl försedd Gästgifvaregård får jag denna gången skriva. Och detta, min Vän! är i Dalarna en Provins, hvars egenskap så mången orättvist dömer efter dess aflägsenhet och det barkbröd en del olyckligare delar deraf måste förtära. Här är det icke så; men ehuru böjd jag är att göra Dalarnas Apologi, både för dess fägring, folkets goda upprigtiga lynne och de snygga Gästgifvaregårdar vi hittills träffat, skall jag tiga dermed tills jag fått omtala det artiga bemötande jag åtnjöt innan jag uppnådde denna Provins. Genom en oväntad kallelse kommo vi, sedan jag skrivit mitt sista bref, till Hennikehrammar, ett Bruk ungefärligen en fjerdingväg väster ut från Philipstad. Knappt var vårt vistande i Staden tillfälligtvis känt för Ägaren till nyssnämde ställe, Herr BruksPatron Holmstedt, förrän vi uppsöktes; men det var honom ej nog, att efter en på det förbindligaste sätt gjord bjudning, lämna oss ett nöje af välfägnadens läckerheter och af utmärkt vänlighet; ej nog att befrämja vår bekvämliga fart dels på sjön dels till lands, utan han hade ock den godheten att med sitt muntra sällskap ledsaga både fram och tillbaka. Resan skedde på båt öfver Daglösen. Den stod stilla och lugn,

speglade de varierade stränderne och de skyar, som lätte flöto öfver rymden. Vid Bergmästare Bostället stego vi om bord och snart bortskymdes hela Staden Blott Boställets åbyggnad och Kyrkan höjde sig ännu, och så mycket anseeligare öfver vattenytan. Stränderne visade sig derefter af omvexlande utseende: Närmast Staden mera frodiga och prydda af björklundar, sedermera stundom brantare och barrskogen blott blandad med löfträn eller stundom ensam. Detta ombyte och den ängsmark, som stycketals sträckte sig sluttande ned till vattnet, voro behagligt för ögat, som äfven ofta fann byggnader upplifva trakten än simpla Landtmanna-hyddor, än bättre städade gårdar, såsom Hr Bergmästaren Lindboms landtställe Fördersvet och Hr Mittanders Westerwik, sam Hr Strömholms Stattute, hvilka mer eller mindre rörde sig ur sina lundar. Efter ungefärligen en fjerdedels mils rolig sjöfart kommo vi genom vildare mark, förbi Hr Bruks Patron Strokirks i Philipstad Landtgård Stensta, i ett stilla eller likasom afsides läge och utan så mycken njutning af utsigten till en Tjärn och till sjön Daglösen' som det höga läget tycktes kunnat medge. Vägen krökte allt uppföre och genom skogig mark; men efter ett kort stycke hunno vi till ägor, dem Hr Bruks Patron Holmstedts drift gjort behagliga genom odling: Och snart syntes Hennikehammars åbyggnad på sin höjd, öfver en vacker sluttning och en Tjärn', hvars sidor täcka lundar intogo. Närmare gården tilltog fruktbarheten, äfven synbar de höga björkar och lönnar, som prydde omkretsen. Lungt, landtlikt och i ljus skugga ligger byggnaden, hvilken i sina vinkluga former äger ett förenadt anseende af landtmässig stil eller rörelse och af storhet, i

sanning öfver dess verklighet. Detta åstadkommet på ett hus utan anspråk, torde kunna lämna en anledning till vidare granskning , för att utleta och säkert kunna afgifva reglor till vinnande af en sådan förmån. Början är gjord att begagna lokalens ojämna mark till fria promenader utmed den Tjärn, som belägen ofvanföre Hammaren, till den samma meddelar vattendriften. En annan eller den förut nämnda Tjärn ä andra sidan eller nedanföre gården, bidrager för öfrigt till täckhet: och lummiga trån bibelhålla äfven der den karakter af lugn stället äger. Egenteligen är här blott Manufactur-smide af femtio skeppund, men dessutom få ock 100 skeppund tillverkas dertill. Beseendet af dessa Verk upptog tiden imellan de stunder sällskapet gjorde glada , och straxt e. m. gjorde vi till lands och sjöss samma angenäma färd tillbaka till Philipstad, som f. m. derifrån. Genast efter vår återkomst begåfvo vi oss på vägen till Normarks Grufva, känd älven af andra än Mineralogen genom framledne Öfversten v. Numers afritning, som Kongl. Målare-Academien förvarar såsom hans Receptions-stycke och Kongl. Hof-Gravören Hr Joh Fredric Martin nyss graveat. Vi reste då. först förbi Finnshyttan, tillhörig Hr BruksPatron Brattström, der trakten å ena sidan inskränkt och vild , lämnade å den andra vidlyftigare och täck utsigt. Lär sjön blef länge synlig, bugtande imellan beväxta stränder. Vid den mera snygga än granna Gästgifvaregården Fogdehyttan var Masugn eller Hytta, som förmodeligen gifvit stället sitt namn. Åkrar och Ängar omgåfvo här; men snart voro vi åter i vild mark och kommo till Fallgrufvan helt nära utmed vägen.

Dess djup var ej betydligt. Uppfordringen geck med handkraft

och utan stora tillställningar. Naturen fortfor i sin vildhet, vägen i sin råhet. Barrskog inne slöt oss, backar ökte värt sträfvande. Änteligen voro vi framme vid Normark. Efter passage genom trånga gator mellan stenmurar, stannade vi vid en gård, som tillhörer Hr BruksPatron Brattström, och der Bruks-Prästen bodde. Straxt ofvanföre stodo vi på grufve-fältet. _Dess flera , dels för vatten skull öfvergifna dels ännu bearbetade öppningar och Schakter gjorde stark verkan för ögat, som ömsom sänkte sin blick i deras mörka djup, ömsom mellan utstående klippor och hvalf såg Solen spegla sig i de vattensamlingar desse ständigt för vara i sitt sköte. Nedanföre sådane genombrutna, ofta af måssorne beklädda och med trån beväxta klippor, som utgjorde den starkaste förgrund, visade sig en vid dal, fruktbar i sitt anseende, bebyggd med byar och vexlad af deras lifliga re föremål: Midt i denna tafla en Landt-Kyrka och en bäck, hvilken slingrande genomlopp dalen , hvars gränsor småningom höjde sig och formerade en mycket bruten bakgrund. Denna kontrast af det hiskeliga och stela mot det leende ljufva i förening med storhetens anseende, var verkligen förvånande. Under sjelfva de knaggliga berghvallven trängde blicken till intagande trakter. Med möda slet jag mig från denna rika Tafla och nalkades de nu bearbetade grufvorne, hvilkas Upfordringsverk i gnisslande drag tjöto fasa och häpenhet åt åskådaren. På trappor kan man nedgå till ansenligt djup i en af desse grufvor. Dagstiden tillät det dock icke eller att uppsöka den ort, hvarifrån framledne Öfversten von Numers's aftecknat sin lika lyckligt valda som väl utförda ritning. Så mycket kunde dock röjas vid de få steg jag

nedgeck, nemligen tills mörkret började omgifva mig, att denna grufva genom dess flera öppningar och flera kvarstående hvalf, samt dess utstigande klippor, ömsom beväxta med mässor och trän, lämnar ihop med de mörka svalgen och de grottor som intränga i berget, ovanligt många pittoreska Scener för Tecknaren. Is låg ännu i brådjupen; men ej blott der, utan sågs äfven så snart solens verkan var minskad i de trånga klyfterne. De grufvor, hvar här nu arbetas, äro endast Nygrufvan, Brattforsgrufvan och Grundsjögrufvan. Vid återresan samma väg vi rest till Nor-mark, kallades vi af den gnislande stång-gången vid Agrufvan, en fjerdedels mil från den förenämde, att stanna. Arbetet hade redan upphört för dagen; men dessa oupphörligen gående Vatten-Uppfordringsverk gnällde ljudt genom den tystnade rymden och bragte det upphämtade vattnet att frusa utföre bergen. Få steg från vägen var sjelfva grufvan och dess Verk. Skog och hållar omgäfvade dem i vild sammanstämning. Vi återvunno Staden under nattens, icke mörker, utan halfva dager, och afreste följande morgon till Persberg. Mellan Philipstad och Yngshytte Gästgifvaregård syntes först sjön Gåstjärn, sedermera Yngen. De odlade fälten hafva då redan gömt sig bakom barrskogen; men rymden lifvades af desse sjöar, som bugtade i täcka vikar och med sin klara yta bröto traktens dysterhet. Sistnämde sjö innehåller det rara fiskslaget Röding, som torde kunna anses för Sveriges Makrill. Utföre de ansenliga backarne rullade vår vagn med stark fart. Detta gaf en oväntad anledning att få se en täck scen, hvarvid hjertat deltog i Moderliga kärlekens känsla och den hos goda barn medfödda hjälpsamhetens.

Vid en Torpkoja satt i solskenet ett barn, åt hvars knä ett ännu mindre var anförtrodt, som troget höll sitt lilla- syskon, lekande för att roa det. Hastigt, vid bullret af vagnen, utkom modren att efterse sina barn. Hennes första blick kallade dem redan innan ord hunnit talas. Hon blef varse att de voro utan all fara: och moderliga glädjen lyste tacksamt till Försynen ur hela hennes anlete: En Scen mera skön för Målarens pensel, än hundradetals förevigade blodiga bedrifter. O Artister! tänkte jag. Talen till hjertat. Bidragen hellre till det stora ändamålet att göra människan dygdig och god, än att påminna om de stor verk, dem hjertat afskyr och som förhärja jorden. Hästar beställes i Yngshytta. att på utsatt tid möta vid Persberg, emedan dit var då blott en åttendedels mil; Och vi hastade till detta stora Malmfält. Det första som blicken der möter, äro oräkneliga stenhögar, upphissade ur djupen med den malm de förvarat. De gifva ett dystert anseende och inskränka vägen. Änteligen, mellan desse hopade samlingar efter mänskligt trälände, är man vid brädden af gräseliga svalg. De utstående klipporne ideras brådjup, måssorne som innästlat sig och stundom med tjock bädd eller med hängande refvor hölja delar af dem, de trän som ur skrefvorne uppresa sig att mildra det rysliga, Uppfordringsverk och Stäng-gångar -- allt detta gör, förenadt, pittoreska fastän rysliga syner. Men vänd från dessa utåt fälten och uppstigen på höjden, öfverser man stora rymder, der en sjö bugtar imellan ängar och bevexta stränder samt nu vid det lena och glada i utsigt och väderlek nästan lät glömma öfver hvad afgrund vi stodo. Sådan utsigt njuter Hr Bruks-Patron Sjöstedts Åbyggnad, belägen helt nära grufvan; Men

man måste tillstå att desse rynder utan boningar återkalla lätt med de gnällande ljuden af stånggångarne, en viss hemskhet, som den mera morasiga trakten åt andra sidor underhåller. Huru mycket mera när man, såsom vi, får veta att nyss förut någon olycka timat. Få ögnablick före vår ankomst hade en Grufve-Arbetare nedstörtat och blifvit sönderbråkad upptagen med föga lif. Utan hopp om vederfående fördes han till Staden; Men lyckligt obekymrade för möjligheten af lika öde, fortsatte dess kamerater sitt vådeliga kall. Huru väl är det derföre att hoppet så blandar sig i alla våra värf, att andras vidriga öden sällan inom våra bröst för kunna domen om dylika åt oss, utan alltid om bättre, och att det tillkomman de är oss fördoldt! Kanske nödgas man tillstå att behofven och begären vexelvis drifva; eller locka i dessa faror: likväl alltid lifvade af hoppet. Äfvensom vid mitt förra besök härstädes, vågade jag mig ej i djupet. Då var det för sent om aftonen att företaga en sådan underjordisk färd, och nu gaf den höjdare solen så starkt brytande skuggor, att djupen ägde en afskräckande förfärlighet i sin anblick. Dessutom, sedan man bevandrat Falu och Sala Grufvor, tycker man sig äga så mycket begrepp om dessa mörka ohyggliga underjordiska gångar, som man utan att vara Bergskarl kan behöfva. Malmen är här rik, och Mineralogen finner säkerligen mycket för sin uppmärksamhet och sina Samlingar. Medan vi väntade på hästar och vandrade omkring vid stenhoparne, funno vi bland dem Zeoliter, som i solskenet angåfvo sig alabaster-lik mot de mörka klipporne. Resan härifrån gick genom skogig och grufligt backig mark, sedan vi först nedom berget passerat fruktbar och derefter

Yngshytte Gästgifvaregård, som af stora träen ägde något behag till sin goda byggnad. Ändteligen kommo vi ned till en vik af sjön Yngen, och fingo genom den lilla öppning skogen lemnade, en oväntadt täck utsigt. En sjöbod vid stranden gaf hopp om rörelse och snart visade sig äfven Lervik, Herr Bergsfogden Lindqvists gård, som strax ofvanföre var bra anlagd och bebyggd på andra sidan om vägen. Det var nu blott halfannan fjerdingväg till Sexåns Gästgifvaregård, der Masugn, Herregårdar, sämre åbyggnader, Kojor, Stångjernshammare, Slaggstamp, en å med sina fall och sina höga alar samt sjön Saxen gjorde en samling af många föremål och påkallade uppmärksamhet för flera dels pittoreska dels täcka bitar. Tvenne bröder, Hrr Brukspatronerne Olof och Johan Berggren, hade här nyligen uppfört betydliga Boningshus: den förre till högra sidan af träd, den senare till venstra, af slaggtegel. Det förra med ljusröd färg ägde vid sin nyhet någonting gladt, det andra, som nyss var uppmuradt, ett anseende af fasthet. Om den anmärkningen dock äfven här kan gälla, att kunnig Architekt bör vid alla byggnader rådfrågas, emedan denna kostnad så rikeligen återvinnes, stundom genom verkligen minskad utgift till sjelfva byggnaden, stundom genom förändringar och förbättringar, hvilkas nödighet och värde man först efteråt eller genom erfarenheten lär känna, men alltid genom smak och anseende, faller kanske denna tanka bort när man mellan de grönmålade pelarne på det förras Peristil eller Tvest njuter sällskapsnöjet i frihet och skugga, eller ur det senares fönster fågnas af en vacker utsigt till sjön, Bruket och fruktbara fält. Många håligheter tycktes väl slaggteglet äga; men om desse

kunna fyllas med murbruket eller murarne blifva dragfria genom sin tjocklek, måste byggnad deraf vara förmånlig både för minskning i kostnad och för det teglet ej kan vara för litet brändt eller, såsom glasartadt, draga till sig fuktighet. Vägen krökte vid bortresan utmed Hr Olof Berggrens gård, som nu än bättre syntes i all sin städighet. Stenmurar och alléer vittnade om flit och omsorg; men förvarade onekeligen någon ting stelt, i harmoni med den närmaste trakten och så mycket starkare kontrasterande mot den pittoreska oredan omkring Gästgifvaregården och Bruket eller Masugnen. Hägg vexte här i ovanlig myckenhet, björk ännu ymnigare; och stycketals genomforo vi vacker barrskog. Längre hade vi Sjön Saxen synlig vid venstra sidan, och vid Saxhytta, der Masugn och Bergsmansbyggnader voro, syntes Sjön Söder Älgen. Vägen afvek nu snart från Grythytte vägen; och genom en gles skog nalkades vi Hällefors, Hr Assessor Hejkenskölds Bruks-egendom. Rymden antog nu ett vackrare anseende: och ett lusthus, som fördelaktigt visade sig mot skogens grönska lockade till en uppmärksamhet, som kanske icke kunnat fästas af de stora byggnaderne till ladugård m. m. Vi utstego dock vid desse, kommo öfver den breda och strida strömmen, som drifver Bruket och som till sina vackra böljor blott saknar bevexta stränder, samt nalkades Herregården. Glad såg jag dess fordna många instängningar hafva försvunnit och Naturens frihet börja nalkas detta ställe, som genom okonstlade planteringar ned till strömmen och äfven å dess andra sida skulle kunna samla mera täckhet och behag, än i skuggan af gårdens lindar, samt bringas i förening med Parken. Om man åtföljer strömmen ett litet stycke, kommer

man in deruti nära Brukskyrkan, som är byggd af träd på det sandfält, hvilket egenteligen omger gården och visserligen försvårar all plantering. Slingrande gångar föra sedan genom boskéer, merendels med åsyn af strömmen. På en hvalfbro med ett bröstvärn eller staket, formeradt såsom strålar, går man i andra delen af Parken, det Lusthuset, ett prydligt rum fått ett angenämt läge. Genom beredda eller bevarade blickar antingen till Herregården, till BruksPrästens boställe, till Skogvaktarns hydda, till strömmens forsar och stillare lopp eller till boskéerues lugn och skogiga kullar eller tillodlade fält, vexlas der usigternes nöje. En smalare promenadväg, som krökte utmed denna sidan af strömmen, förde oss tillbaka mot Bruket: Och vid den redan sänkta Solen erkändes lätt att hela stället vunnit mycket sedan min förra härvaro: Än mera lärer den större Park förmodligen tilltagit, hvilken ägaren berättades halva anlagt en fjerdingsväg längre bort. Härifrån kommo vi åter snart i skogsmark. Den jemnhet, som omgaf Hällefors, upphörde, och Naturen antog vildhet i hela sitt utseende. Lågt nedre vid brynen af en stilla sjö, Söder Älgen, i denna trakt af särdeles afsides anblick, framstack en gång Bruket Sikforssen, belägen vid en å som faller i nys nämde sjö; men det gömde sig åter tills vi temmeligen oförmodadt voro det helt nära. En liten byggning, ej förrädande den rike ägaren, Hr David Gothard Hildebrand, låg der mera städigt och nätt, än vackert, vid ett litet gårdsrum och trädgård. Men särdeles pittoreskt var härstädes vid Sågqvarnen och de öfrige Verken, der en blandning af löf- och barr-trän spelade sina grupper omkring och med de flerfärgade husen. Korrt derefter stannade vi vid en stuga,

som låg ensam vid vägen, medan sjelfva Gäsigifvaregården, helt olämpeligen, bibehållits långt borta. En äldrig hustru med sin sjuka gubbe ut gjorde hela befolkningen, och byggnadernes utseende nästan tillkännagaf en från varande ägare eller densamme som till Bruket. Efter en seg väntan på hästar, kommo vi omsider mot aftonen härifrån. Med det samma ,detta ställe passerats, börja förfärliga backar, som ymnigt förekomma i synnerhet de tre första fjerdingsvägen af detta skjutshåll. Från höjden af första backen röjes Stora Älgsjön till venster; men skog omgifver ständigt, utan att likväl dölja de sjöar, som äro i nejden och hvaraf Stora Sisjön först syntes åt högra och sedermera Orsjön åt venstra sidan. Ett litet stycke har man straxt derefter björkskog å ömse sidor, af ett anseende och höjd, som täflar med det fordna K. Lustslottet Carlbergs boskéer. Detta lätta trädslag bevisade här fullkomligen den sats jag så ofta vågat yrka, att trån böra få fritt vaxa och vinna storlek; ty hvad kan förefalla klenare än björken i små och spridda trån? Och här- min Vän! Ägde de verkelig majestätlighet. Trakten, genom sina starka höjder rik på vatten i dälдерne, lät vidare synas Myrsjön åt höger, och snart derpå Hjulsjön, vid hvilken Gästgifvaregården och Kyrkan af samma namn äro belägna och der äfven sjön Qvisseln syntes. Sjöarnes djupa läge jämte skogen till deras inskränkta omkrets ägde något ensligt i sitt utseende, medan rörelsen på landsvägen å andra sidan och Kyrkan invid densamma, tvertom vittnade om l. flighet. Kyrkan är af träd; men mer än vanligt vacker, fastän beklädd med spån. Jemte dess struktur, torde dess nya fönster och berömliga underhållande mycket härtill bidra. Tör hända att hon ägt än

mera täckhet, om hon ej vid Choret hade en förlängning från sitt kors, förmodligen till Sakristia. Detta gjorde dock visserligen icke så mycken skada åt utseendet, som de utvexter på sidorne, hvilka, äfven i senare tider ofta förderfva Kyrkors skepnad och lätt komma åskådaren att misstänka Architekten för en glömska af både Sakristia och Förhus eller Vapenhus vid Ritningens författande. Likgiltigt är dock icke utseendet af en Kyrka. Byggnader, ofta gjorde med mycken kostnad, alltid för en stor allmänhet och för Sekler, böra äga anseende. Ett beständigt afseende på byggnadens bestämelse och deraf följande karakter äro, jemte vald smak, dervid nödvändiga; men denna behöfver ej lysa i pragt eller dyrbarhet, utan kan ofta lika lätt visas med ringa, som med stor utgift, äfven som man tvertom med mycken kostnad kan tillväga bringa ett ganska fult. Detta sista gäller t. ex. här i orten om Mil- och Fjerdingsstolparne. Alla äro gjutna af jern: De förra krönta med en Kongl. Krona och zirade med lister och krumsniderier: De senare mindre och okrönta, Åmen lika märkbart obehagliga i sin litenhet. Ett ljust och gladt rum gaf oss i Hjulsjö en angenäm hvila, och följande dagen, efter ungefärligen tre fjerdingsväg, passerades Sarbo, nu ej nyttjade Masugn, tillhörig Hr BruksPatron Cederborg på Stjernfors, dit det vidare var vid pass lika långt. Vägen till det sistnämnda går, med dess alle' från landsvägen vidare åt Linde Stad, hvilken större väg litet förut syntes tvärt afvika till höger; Men vi valde en gångstig att än ginare komma fram till Gården. Det var tidigt om morgonen. Tystnaden rådde ännu öfverallt och särdeles i den Park vi genomvandrade. Dess karakter var stillhet och promenaderne meddelte allestädes skugga. En

bäck genomkrökte den, ökande svalkan af dess sänkta läge. Högt ligger deremot Herregården just på spetsen och sluttningen af en backe, och har derigenom å ena sidan en ganska hög stenfot under sina byggnader. Corps de logis af blott en våning, med deröfver varande stora frontispicer, njuter utsigt, öfver sköna lundar, till Bruket nedanföre, och förmodeligen någon blick till strömmen, som strid bugtar, bland trefliga alar i djupet mellan höjderne. Om den ansenliga trädgården, som är närmast framför huset, något betager åsynen af denna friare fägring, är deremot den förr nämde lilla Parken tätt utmed dess sida till njutning. Fem uthuggningar genom skogen bereda för öfrigt utsigter, så vidt sådane syft-linier förmå. Bruket äger 800 skeppunds smide, och rörelsen der öktes af en qvarn, som deltog i hamrarnes djupa och pittoreska läge. Sjön Ljusnan ligger ofvanföre och meddelar sitt förråd åt Bruket. Mestadels ända till Stjernfors var ganska backigt. Sedermera något mindre till Nya Kopparberget. Der visade sig genast hvad ort man beträdde: Hopar såsom berg, af röd slagg, en mängd svarta hyttor eller skjul, Uppfordringsverk m. m. Åtföljande strömmens krökningar fann ögat dock mera täckhet, små trädgårdar mellan boningshus, en vacker björklund och Kyrkan. En spång öfver strömmen förde mig till Hyttorne och vidare till Gästgifvaregården Laxbro, belägen vid slutet af Kopparverkets byggnader. Några sköna lönnar reste sig der öfver det öfriga och emottogo den trötte vandraren i tät skugga. Ett vidsträckt fält, öfverhopadt med ofanteliga högar af stengrus och slagg, utgjorde förut egenteligen åsynen, men mellan desse voro många svalg eller grufvor: djupa och genom sina

former märkbara hålur af större och mindre omfång, med ömsom grå, ömsom svafvelgula väggar. Stånggångar till vattenuppföring, dels enkla, dels dubbla, öfverkorssade hela trakten. Blott ett vindspel var i gång, uti en grufva af femtiosex famnars djup; men som nu uppvindade endast från tjugo famnars, hvarefter der sades vara fyra bottnar. Genom en Stollgång kan man: ingå i dessa underjordiska Skattkammrar, hvilkas rikedomar likväl forntiden lærer mest uttömt. Af Kopparhyttorne hörer en till Stjernfors Ägaren, en till Bergsmän. Den förra stod nu onyttjad: I den senare tillreddes Skärsten. Sandig och bruten i höjder och dälder är hela den omgifvande neiden; högt ligger Kyrkan, byggd af träd, spånbeklädd och försedd med ett lågt och ett högre torn samt fönster i två hvarf, å sina Frontispicer eller Korsgaflar. Nedanföre densamma löper en gata, vid hvilken man finner Råd- eller Grufstugan, i temmeligen svagt tillstånd prunkande med ett underligen utkrusadt torn och en Peristil med Kolonner. Denna sistnämde prydnad var ock gifven åt ett Magazin, i rad med Rådstugan; men som mera ödmjukt åtnöjles blott med sitt höga tak utan torn. Utmed Kyrkan bodde en Kassör, vid namn Ericsson, hvars hederliga tjenstaktighet vi fingo erfara, blott, såsom man plägar säga, för ett ärligt ansigte ty han frågade ej ens våra namn, förrän han redan visat sin beredvillighet; Våra Seldon passade ej åt hästarne, hvilka af ovana dervid omöjligen kunde bringas att draga. I den förlägenheten att inga tjenliga Selar kunde i hast fås annorstädes, tillitades Kassören: Och på minsta underrättelse om vår iråkade svårighet, tjente han genast med lån af sina, med hvilka hästarne gin go ledigt och raskt, samt befästade

den erfarenheten vi redan förut, men mindre fullkomligt ägde, att man på resor bör hafva Bogträds- och ej Bringjords. selar, vid hvilka Bondhästarne äro mindre vana: en omständighet likligen obetydlig för hvarje läsare af Resebeskrifningar, men verkligen vigtig för den Resandes säkra fortkomst. Kassörens boning hade täck och vidsträckt utsigt men i denna varma väderleken njöt man mindre af lysande utsigter, än af skuggan, och hela vår tanka stälde nu på vår vidare färd. En half mil härifrån voro gamla Koppargrufvor, kallade Finngrufvan, som nu bearbetas blott vintertiden af fruktan för berg-ras. Deras djup och väggar voro nu ödsliga, men af verkligt anseende. Sjön Bjerken var synlig på höjden af dessa Kopparberg. På något afstånd syntes en skogseld rasa. Dess lågor utbredde sig häftigt och rök uppfylde en del af vår eljest vidlyftiga, men mest af skog intagna synkrets Högfors Gästgifvaregård. dit vi derefter kommo , låg utmed en å, vid hvilken många byggnader voro uppförde och deri bland en jernhytta, tillhörig Bergsmän samt Hrr Bruks-Patronerne Lorichs och Bedoire. En Såg och en Mjölqvarn syntes nyss förut upplifva strömmen. Vi voro nu i en ort, der Hafren, framför andra Sädesslag vunnit burskap. Dricka, deraf brygdt, ägde en hvit blekhet, som i början vämjade för ögat; men smaken jäfvade det icke. Hiskeliga backar hade redan till Högfors utgjort vår väg. Till Hellsjö blef det äfvenså. Men man vänjer sig vid allt: Och när man lyckligt rest hela denna backiga vägen , som man kan räkna ända från Philipstad eller nästan från Carlstad, till Tuna Socken i Dalarna, har man säkerligen lärt att frimodigt fara i de flesta ojemna orter af Riket Om också fasan för backarnes

stupningar i denna trakten låter häpenheten undandraga all annan känsla, gifva höjderne för öfrigt ofta så sköna utsigter, att man för åsynen af denna härlighet förgäter att se på den brant man åker utföre, redan också förgätande med hvad svårighet man tråkade upp. Mellan Högfors och Hellsjö var merendels skogigt. En vacker sjö vid namn Södra Hörken med uddar och Holmar, hade dock syntts. Den ligger i Westmanland; men vi voro redan vid Hellsjö i Dalarna. För att nästa gång ensamt få skriva om dess många behag, slutar jag härmed mitt bref. Likt Din vänskap äga de styrka och ljufhet med högre värde än af nyhetens förtjusning. Jag är och blir.